

# Metodologia badań społecznych - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                          |
|---------------------|------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Metodologia badań społecznych            |
| Kod przedmiotu      | 14.0-WP-PSD-MBS                          |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a> |
| Kierunek            | Praca socjalna                           |
| Profil              | praktyczny                               |
| Rodzaj studiów      | drugiego stopnia z tyt. magistra         |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2021/2022                 |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                  |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 1                                                                                |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 5                                                                                |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                      |
| Język nauczania                 | polski                                                                           |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl</li></ul> |

| Formy zajęć  |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|--------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć  | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Laboratorium | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |
| Wykład       | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Egzamin             |

## Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z funkcjami nauki, cechami praktyki badawczej, założeniami badań ilościowych i jakościowych, charakterystykami poszczególnych paradygmatów w naukach społecznych. Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami metodologicznymi, specyfiką badań społecznych. Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do celu badań paradygmatu, umiejętności doboru adekwatnych narzędzi badawczych.

## Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza dotycząca metod i technik badań społecznych.

## Zakres tematyczny

Wykłady

Praktyka badawcza i praktyka pedagogiczna jako praktyki społeczna. Rodzaje wiedzy: wiedza potoczna a wiedza naukowa. Zdefiniowanie pojęcia nauka. Funkcje nauki. Współczesna klasyfikacja nauk. Wyodrębnienie się i specyfika nauk społecznych. Wyjaśnianie i rozumienie jako procedury naukowe. Pojęcie paradygmatu i teorii naukowej. Paradygmaty w pedagogice. Badania ilościowe i jakościowe. Etapy procesu badawczego. Wybrane metody badań społecznych - sondaż diagnostyczny, monografia pedagogiczna, badania eksperymentalne, metoda indywidualnych przypadków, metoda socjometryczna. Etyczne aspekty badań społecznych.

Ćwiczenia

Etapy procesu badawczego w paradygmat badań ilościowych i jakościowych. Analiza propozycji tematów projektów badawczych w paradygmacie ilościowym jako zadań do zrealizowania przez uczestników zajęć. Przedstawienie wybranego problemu w świetle literatury. Operacjonalizacja pojęć teoretycznych. Formułowanie celów, problemów, zmiennych, hipotez i wskaźników. Prezentacja projektu badań ilościowych. Analiza przykładów projektów i wyników badań jakościowych. Problemy etyczne w badaniach społecznych.

## Metody kształcenia

Wykłady – wykład prowadzony metodą podającą z elementami dyskusji z prezentacją slajdów i prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia – dyskusja, praca w małych grupach, praca z materiałem źródłowym, metody oparte na działaniu praktycznym – przygotowanie projektu badawczego, prezentacja założeń teoretycznych do podjętej problematyki.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                      | Symbole efektów                                                       | Metody weryfikacji                                                                                           | Forma zajęć                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Potrąfi wykorzystać wiedzę dotyczącą procesu badawczego dla zaprojektowania badań naukowych umożliwiających poznanie i interpretację różnych zjawisk społecznych | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">K_W03</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>dyskusja</li><li>przygotowanie projektu</li><li>test końcowy</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Wykład</li><li>Laboratorium</li></ul> |

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Symbole efektów         | Metody weryfikacji                                       | Forma zajęć                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------|
| Potrafi zaprezentować, stosownie do celu badań i podjętej problematyki, drogę postępowania badawczego, potrafi krytycznie ocenić możliwe do zastosowania metody i techniki badań i dokonać właściwego wyboru, potrafi ocenić przykładowe narzędzie badawcze, potrafi samodzielnie przygotować i zaprezentować wybrane narzędzie | • <a href="#">K_U06</a> | • dyskusja<br>• przygotowanie projektu                   | • Laboratorium             |
| Student przyswoił i poprawnie używa pojęć z zakresu metod i technik badań pedagogicznych i innych nauk społecznych – psychologii, socjologii                                                                                                                                                                                    | • <a href="#">K_W01</a> | • dyskusja<br>• test końcowy                             | • Wykład                   |
| Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru badań naukowych, potrafi sformułować podstawowe zasady etyki w badaniach pedagogicznych, potrafi zadbać o zgodną z nimi realizację badań                                                                                                                                              | • <a href="#">K_K04</a> | • dyskusja<br>• przygotowanie projektu<br>• test końcowy | • Wykład<br>• Laboratorium |

## Warunki zaliczenia

### Wykłady

Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie minimum 55% punktów możliwych do uzyskania na końcowym egzaminie z całości nauczanych treści. Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu osób szczególnie zaangażowanych w realizację zadań w ramach ćwiczeń na wniosek prowadzącego ćwiczenia.

### Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie minimum 55% punktów z możliwych do uzyskania. Punkty za ćwiczenia można uzyskać: za wykonanie zadań na ćwiczeniach związanych z realizacją projektu, za projekt metodologiczny.

### Ocena końcowa

Ocena końcowa z przedmiotu Metodologia badań społecznych ustalana jest na podstawie sumy punktów uzyskanych na ćwiczeniach (50%) i egzaminie (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Ocena końcowa wyznaczana jest następująco: od 55% dostateczny, od 65% dostateczny plus, od 75% dobry, od 85% dobry plus, od 95% bardzo dobry.

## Literatura podstawowa

1. Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2003.
2. Babbie E., *Podstawy badań społecznych*, Warszawa 2008.
3. Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010.
4. Frankfort-Nachmias C., Nachmias D., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
5. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach pedagogicznych*, Zielona Góra 1993, 1994, 1996.
6. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach społecznych*, Zielona Góra 2006.
7. Łobocki M., *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Kraków 2009.
8. Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 1985.
9. Palka S., *Metodologia, badania, praktyka pedagogiczna*, Gdańsk 2006.
10. Pilch T., Bauman T., *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 2010.
11. Rubacha K., *Metodologia badań nad edukacją*, Warszawa 2008.
12. Silverman D., *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa 2008.
13. Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, Warszawa 2008.
14. Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1995.

## Literatura uzupełniająca

1. Amsterdamski S., *Między historią a metodą: spory o racjonalność nauki*, Warszawa 1983.
2. Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, Warszawa 2002.
3. Chalmers A., *Czym jest to, co zwiemy nauką? Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki: wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki*, Wrocław 1997.
4. Denzin N.K., Lincoln Y.S., *Metody badań jakościowych*, T. I-II, Warszawa 2009.
5. Grobler A., *Metodologia nauk*, Kraków 2006.
6. Kmita J., *O kulturze symbolicznej*, Warszawa 1983.
7. Kuhn T.S., *Struktura rewolucji naukowych*, Warszawa 1968.
8. Lutyńska K., Wywiad kwestionariuszowy: przygotowanie i sprawdzenie narzędzia badawczego, Ossolineum 1984.
9. Mayntz R., Holm K., Hübner P., *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, Warszawa 1985.
10. *Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie*, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.
11. Ossowski S., *O osobliwościach nauk społecznych*, Warszawa 2001.
12. Paprzycka E., *Kobiety żyjące w pojedynkę*, Toruń 2008.
13. Shaughnessy J., Zechmeister E.B., Zechmeister J.S., *Metody badawcze w psychologii*, Gdańsk 2002.
14. Stefanowska M., *Odbiorcy kultury – deklaracje i rzeczywistość*, Warszawa 1988.
15. Sułek A., *Metody analizy socjologicznej: wybór tekstów*, Warszawa 1986.
16. Sułek A., *Ogród metodologii socjologicznej*, Warszawa 2002.
17. Wójcicki R., *Teorie w nauce*, cz. 1, Warszawa 1991.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl (ostatnia modyfikacja: 20-04-2021 11:27)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ